

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 12 marca 2026 roku

Sprawa: Petycja zawierająca sprzeciw wobec jakimkolwiek próbom eliminacji lub ograniczania obiegu gotówki w gospodarce
Znak sprawy: FN7.056.1.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Fundacja Wolność i Własność
ul. Nowosądecka 54/3
30-683 Kraków
kontakt@wolnosciwlasnosc.pl

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na Państwa petycję zawierającą sprzeciw wobec jakimkolwiek próbom eliminacji lub ograniczania obiegu gotówki w gospodarce, niniejszym proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie należy wskazać, że ani przez Ministra Finansów, ani przez inne organy rządowe, czy instytucje unijne nie są prowadzone działania legislacyjne, które zmierzałyby do eliminowania gotówki z obrotu gospodarczego w Polsce. Gotówka pozostaje pełnoprawnym i powszechnie akceptowanym środkiem płatniczym, a jej status prawny jest jednoznacznie określony zarówno w prawie krajowym, jak i w regulacjach Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 31 i 32 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim¹, znakami pieniężnymi Rzeczypospolitej Polskiej są banknoty i monety opiewające na złote i grosze emitowane przez Narodowy Bank Polski (dalej: NBP). Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że gotówka pozostaje podstawowym elementem systemu pieniężnego państwa.

Jednocześnie należy zauważyć, że rozwój instrumentów płatności bezgotówkowych w ostatnich latach wynika przede wszystkim z postępu technologicznego oraz

¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025).

preferencji samych użytkowników systemu finansowego, konsumentów i przedsiębiorców. Wprowadzanie nowych form płatności ma na celu zwiększenie wygody, szybkości oraz bezpieczeństwa dokonywania transakcji, jednak nie odbywa się kosztem prawnego statusu gotówki.

Ponadto należy wskazać, że obecny stan prawny oraz dostępność infrastruktury płatniczej zapewnia użytkownikom wybór preferowanej metody płatności oraz możliwość korzystania z nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Zwrócić tu należy przede wszystkim uwagę na zabezpieczenie wprowadzone w tym zakresie przepisami art. 59ea ustawy o usługach płatniczych² (dalej: UUP), który stanowi podstawę prawną zobowiązującą przedsiębiorców do przyjęcia zapłaty gotówką od konsumentów za usługi bądź sprzedaż towarów.

Ustawa o zmianie ustawy o usługach płatniczych, która weszła w życie 5 listopada 2021 r.³, doprowadziła do wprowadzenia do UUP ww. art. 59ea. W ust. 1 tego artykułu wyłączono możliwość uzależniania przez akceptanta zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usług lub sprzedaży towarów od dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej oraz odmówienia konsumentowi przyjęcia zapłaty znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP. Wprowadzenie tego przepisu służyło wyeliminowaniu sytuacji, w których sprzedawca odmawiał klientowi przyjęcia zapłaty za towar bądź usługę w gotówce. Od obowiązku przyjęcia przez sprzedawcę zapłaty gotówką przewidziano kilka wyjątków wskazanych w art. 59ea ust. 2 UUP. Ponadto w ust. 3 art. 59ea UUP wprowadzono zakaz nakładania przez akceptantów opłat z tytułu przyjmowania zapłaty w gotówce oraz różnicowania ceny oferowanych towarów lub usług z uwagi na formę zapłaty. Celem tego unormowania jest ochrona osób chcących dokonać płatności w gotówce przed ponoszeniem dodatkowych opłat z tego tytułu.

Należy zatem podkreślić, że regulacje te nie ograniczają możliwości korzystania z gotówki w codziennych transakcjach, ale wręcz przeciwnie zapewniają powszechną akceptację płatności gotówkowych w Polsce.

Istotnym elementem jest również fizyczna dostępność gotówki. Zgodnie z danymi NBP, w Polsce funkcjonuje rozbudowana infrastruktura umożliwiająca szeroki dostęp do gotówki, który zapewniają zarówno banki, jak i niezależni operatorzy infrastruktury bankomatowej. Analizy dostępności infrastruktury wskazują, że na mapie kraju prawie nie występują tzw. „białe plamy”, czyli obszary całkowicie pozbawione dostępu do usług zapewniających dostępność gotówki. Badanie przeprowadzone przez NBP⁴ wykazało, że w 2024 r. dostępność gotówki w ujęciu geograficznym w Polsce pozostawała na wysokim poziomie: 98,65% mieszkańców miała dostęp do bankomatu, oddziału banku z obsługą kasową lub placówki Poczty Polskiej S.A. w promieniu do 10 km³.

Warto również zaznaczyć, że zarówno instytucje krajowe, jak i instytucje Unii Europejskiej wielokrotnie podkreślały znaczenie utrzymania dostępu do gotówki jako jednego z elementów stabilnego i odpornego systemu płatniczego. W tym kontekście rozwój płatności elektronicznych należy postrzegać jako uzupełnienie istniejących metod płatności, a nie ich zastąpienie czy też próbę wyparcia.

² Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2025 r. poz. 611 i 1069).

³ Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych (Dz.U. 2021 poz. 1814).

⁴ Narodowy Bank Polski, „Raport o obrocie gotówkowym w Polsce w 2024 r.”, Warszawa 2025, str. 7.

Ministerstwo Finansów stale monitoruje funkcjonowanie systemu płatniczego oraz rozwiązania regulacyjne w tym zakresie, pozostając w stałym dialogu z instytucjami krajowymi i europejskimi. Należy wyraźnie podkreślić, że na obecnym etapie nie są prowadzone żadne prace legislacyjne zmierzające do ograniczenia możliwości korzystania z gotówki przez obywateli, ani Ministerstwo Finansów nie planuje takich prac.

Z wyrazami szacunku

Bartosz Drej
Zastępca dyrektora
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
w Ministerstwie Finansów